

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 33. De impedimentorum occultatione promulgationum fini contraria,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

237. H^{is} ADDENDA sunt nonnulla pro praxi. Primum est, de modo quo mortaliter peccat qui matrimonium consummat denuntiationibus non praeiudicatis. De quo Sanchez disputat. 11. duas conclusiones statuit sequendas. Prior est talem peccare mortaliter etiam si cum iusta Ordinarii dispensatione matrimonium sit absque denuntiationibus contractum. Ratio est quia ex praecepto Concilii Tridentini in saepe citato cap. 1. qui contrahunt matrimonium non solum tenentur ei contractui denuntiationes praemittere, sed etiam illius consummationi si tunc omisae fuerint: quia nimirum denuntiationes institutae sunt ne admittatur fornicatio, si forte impedimentum subsit matrimonio, quod ad carnalem copulam de se ordinatur. Unde sicut peccatum est mortale non praemittere denuntiationes ipsi matrimonio, prout ostensum est in praecedenti num. 223. erit & consummare matrimonium iisdem non praemissis. Posterior conclusio est, non solum prima vice, sed etiam toties quoties habetur copula antequam denuntiationes praerantur, peccatum mortale committi. Ratio est: quia secunda vice & sequentibus, perinde ac prima, eadem praecepti ratio militat: siquidem fornicationis periculum perinde imminet: diligentia, praescripta ab Ecclesia, nondum adhibita ad detegendum cum facilitate impedimentum.

238. Secundum est, de quo idem Sanchez disputat. 12. non esse peccatum mortale consummare matrimonium ante Ecclesiae benedictionem, sicut ante denuntiationes, si absit contemptus & scandalum. Illud satis Concilium Tridentinum significare videtur, cum in citato cap. 1. hortatur coniuges ne in eadem domo habitent ante benedictionem sacerdotalem in templo suscipiendam. Praecepisset enim, nec tantum hortaretur, si peccatum mortale esse iudicasset, sicut praecipit denuntiationes. Nam & id ad matrimonij reformationem pari ratione pertinuit.

Tertium est, de quo idem disputat. 14. habentem impedimentum occultum etiam infamatorium, teneri illud reuelare Superiori interroganti, an aliquod habeat, aut desistere a matrimonio, donec obtineat dispensationem. Quod adeo verum est, ut is non sit censendus in conscientia tutus, cuius impedimentum praemissis denuntiationibus a nullo detectum est: sed illud sciens reuelare tenetur, vel a matrimonio desistere, vel dispensationem prius obtinere, non obstantem quod impedimentum sit omnino occultum nec infamatorium. Ratio est: quia sine legitima dispensatione matrimonium cum impedimento scilicet contrahere, peccatum est gravissimum ob iniuriam quae fit sacramento.

CAPUT XXXIII.

De impedimentorum occultatione, promulgationum sine contraria.

SUMMARIUM.

239. Ad quid teneatur Parochus vagos coniungiturus matrimonio.
 240. Suos Parochianos potest Parochus propria auctoritate coniungere: si praemissis denuntiationibus, nullum obiciatur impedimentum: sin obiciatur, aut ipse sciat aliquod, potest matrimonium interdicere.
 241. Qualiter se debeat gerere Parochus, quando cum habente impedimentum dispensatum est tantum in foro exteriori.
 242. Quid sit matrimonium contrahi in facie Ecclesiae: & quid agere debeat Parochus, quando impedimentum nouit tantum ex sacramentali confessione.

239. CUM promulgationes matrimonij eo spectent, ut illius impedimenta si quae sint, detegantur, nec occultentur: antequam finem faciamus, pro quotidiana praxi notanda sunt aliquot documenta, quae Sanchez persequitur libro tertio disputat. 15.

PRIMUM EST, Si vnus aut vterque contrahentium sit vagus, Parochum, ut matrimonio interesse possit, non modo diligentem disquisitionem impedimentorum debere praemittere (& potissimum ne contingat illum coniungi qui iam alibi uxorem habet) sed etiam re ad Ordinarium delata, debere ab eo licentiam coniungendi obtinere. Hoc habetur praescriptum in Concilio Tridentino. sess. 24. De reform. matrim. cap. 7. Circa quod Sanchez disputat. 25. sequenti; notar primo, perinde esse in hac re sive aliter tantum, siue vterque coniux sit vagus: quia perinde imminet periculum, cui Concilium Tridentinum vult occurrere. Secundo, quemcumque parochum in sua Parochia posse matrimonio vagorum assistere, sicut potest eorum confessiones excipere. Illi enim cum de iure nulli subdantur, liberum est ipsis quem velint eligere, nisi alicubi deputatus illis esset aliquis peculiaris Confessarius: quia illius esset, ut ipsorum confessiones excipere, ita & matrimonio interesset. Tertio, Parochum transgressione propositi praescripti peccare mortaliter: quia est praecipuum datum de re graui & necessaria ad animarum bonum. Quarta, valere nihilominus vagorum matrimonium contractum coram Parocho, non praemissa disquisitione diligentis impedimentorum, neque petita Ordinarii licentia: quoniam ad matrimonij validitatem ex parte Parochi, requiritur tantum eius & testium assistentia.

SECVNDVM EST, Cum neuter coniux fuerit alienigena, Parochum praemissis denuntiationibus nulloque impedimento opposito, posse nulla Ordinarii licentia requisita matrimonio assistere. Probat: quia si in hoc quoque casu requireretur licentia Ordinarii, Concilium non expressisset id specialiter de casu praeced. documenti: neque subinducisset contrarium in eadem sess. cap. 1. cum instruens Parochum de suo in hac re officio inter caetera sic ait, Quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesiae procedatur.

TERTIVM EST, Si impedimentum opponatur, Parochum posse interdicere matrimonium, non autem de impedimento cognoscere, quod ad Ordinarium, ut de illo cognoscat, deferendum est. Prior pars indicatur in cap. fin. De clandest. despons. sub finem cum dicitur: Sancti parochialis Sacerdos tales coniunctiones prohibere contempserit, &c. Posterior vero in cap. 1. De consang. & affinit. cum in fine dicitur Tuam prudentiam volumus non latere, quod non sunt causae matrimonij tractandae per quoslibet sed per Iudices qui potestatem habeant iudicandi, & statuta canonum non ignorent. De qua re Sanchez in citata disputat. 15. num. 3. Ex cuius doctrina habetur id ipsum procedere, etiam si impedimentum negetur a contrahente: quia licet Parochus in foro conscientiae fidem habere debeat dicenti: non tamen in foro exteriori, in quo cum impedimentum opponitur, non est ipsius discutere veritatem, sed tenetur rem deferre ad Ordinarium.

Procedere item, quantumcumque nullus impedimentum opponat, si ipsi Parocho constet de eo, etiam occulto: quia si alij tenentur tale detegere, multo magis tenetur ipse cui ex officio incumbit matrimonij impedimenta manifestare & saluti spiritali ouium suarum consulere: praesertim cum per testimonium ipsius, matrimonij impedimentum sufficienter probetur. Nam cum non agatur tunc de puniendo peccato praeterito, sed de vitando futuro, hoc est, ne impediti peccent contra Ecclesiae prohibitionem, vnus testis sufficere potest: argumento cap. Super eo 2. De testibus & attest. & cap. Praeterea 2. De sponsal.

QUARTVM EST, Parochum quando ei constat de dispensatione obrepta pro foro conscientiae, posse impedimentum quod nouit dissimulare, atque impeditos coniungere, si nullus sit qui coram eo id ipsum impedimentum denuntiet. Quod si aliquis sit qui illud denuntiet, ipsum teneri illos non ante coniungere quam dispensationem adferant pro foro exteriori. Ratio prioris partis est: quod Parochus testatur ex officio inuestigare impedimenta ne contrahentes delinquant impediti. Cum autem obrepta est dispensatio pro foro conscientiae, sublata est occasio delinquendi. Ratio vero posterioris partis est: quia ex quo impedimentum denuntiatum est Parocho, tenetur rem deferre ad Ordinarium, cum, tanquam minister ipsius in foro exteriori, matrimonij impedimenta inuestiget; de quibus iudicandi, ut dictum est, non habet in eo foro potestatem.

240. Suos Parochianos potest Parochus propria auctoritate coniungere: si praemissis denuntiationibus, nullum obiciatur impedimentum: sin obiciatur, aut ipse sciat aliquod, potest matrimonium interdicere.

241. Qualiter se debeat gerere Parochus, quando cum habente impedimentum dispensatum est tantum in foro exteriori.
 242. Quid sit matrimonium contrahi in facie Ecclesiae: & quid agere debeat Parochus, quando impedimentum nouit tantum ex sacramentali confessione.

QVINTVM, Parochum ubi nullum impedimentum reperitur, debere volentes contrahere, matrimonio coniungere in facie Ecclesie. Istud habetur ex Concil. Trident. in saepe citato cap. 1. illis verbis: Si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesie procedatur.

242. Aduerte autem quod aliis citatis lib. 3. disput. 15. num. 20. monet Sanchez, vt matrimonium dicatur celebrari in facie Ecclesie, non esse opus vt in ipsa materiali Ecclesia, vel in eiusdem limine celebretur: sed sufficere vt coram aliqua fidelium multitudine, qua tanquam quaedam Catholicorum congregatio, censeretur Ecclesia, iuxta cap. Ecclesia, De consecrat. dist. 1. & cap. Relatum 2. De testam. §. 2. Imo vero ex Concil. Trident. in eodem cap. 1. matrimonium satis dicitur contractum in facie Ecclesie, si coram Parocho & duobus saltem testibus, ac praemissis denuntiationibus ineatur. Meminisse vero debet Parochus ibidem praecipui, vt ipse librum habeat, & in eo scribat coniugum & testium nomina, atque tempus contracti matrimonij. Quod quidem praecipuum, vt Sanchez habet in seq. num. 22. quia tendit ad finem vitandae litis, & vt Ecclesie cõster de matrimonio, obligat sub peccato mortali, tanquam datum de re notabilis momenti. Addit ad idem pariter teneri eum, qui ex privilegio aut licentia seu commissione, fungitur Parochi munere.

VLTIMVM EST, quod Sanchez tractat in sequenti disput. 16. Parochum cognoscentem impedimentum ex sacramentali tantum confessione, teneri quidem in confessione monere de futuro peccato, volentem cum eo contrahere, non tamen perenti vt in facie Ecclesie coniungatur, suam operam negare. Quod confirmatur ex doctrina de sacramentali secreto inuolabiliter seruando: quam perfectum sumus ex instituto in toto praeced. lib. 3.

TITVLVS POSTERIOR.

De sponsalibus.

DE sponsalibus agitur in iure canonico 27. quaest. 7. & in Decretalibus titulo De sponsalibus & titulo De desponsatione impuberum. Dicta sunt autem sponsalia a spondendo, quia vt *Conarr. initio Epitomes quarti Decretal. & Sanchez lib. 1. De matrimonio disput. 1. initio*, referunt ab Alciato notatum: mos erat antiquis, vt puella nuptura, viro sponderetur seu promitteretur a patre, vel tutore, vel amicis. Sumuntur vero tripliciter sponsalia vt iidem authores consequenter notant: primo pro muneribus quae a sponso dabantur sponsae. Sic libro 1. Regum cap. 18. dicitur: Non habet rex sponsalia necesse, id est, non eget muneribus quae filiae a genero suo dentur. Secundo, pro matrimonio rato non consummato: & dicuntur sponsalia de praesenti. Sic vt iidem notant, 27. quaest. 2. cap. Coniuges, & cap. Qui desponsatam, & cap. Tertio loco, De praesumpt. & cap. 2. & ultimo De sponsa duorum; sponsa appellatur, quae nupta alteri per verba de praesenti non est ab eo carnaliter cognita. Sic etiam Math. 1. dicitur B. Maria mater I. E. S. V. desponsata Ioseph. Tertio, sumuntur sponsalia pro promissione matrimonij futuri: in qua acceptione, quae communior est, hic agimus de sponsalibus: quorum considerabimus 1. validitatem, 2. obligationem, 3. dissolutionem.

CAPVT XXXIV.

De validitate sponsalium.

SVMMARIVM.

- 243 Quid sint sponsalia, & quot modis contrahi possint.
244 Ad sponsalium validitatem requiritur tam repromissio, quam promissio externo signo declarata.
245 Solutio obiectionis in contrarium.
246 Sponsalia ad validitatem, requirunt acceptationem promissio-

nis, & si alem deliberationem qualis requiritur ad peccatum mortale.

- 247 Ad eandem validitatem requiritur vt qui sponsalia contrahunt sint habiles ad matrimonium inendum.
248 Exceptio de inhabilitate ob impedimentum etatis.
249 Alia exceptio de inhabilitate ob impedimentum absentiae Parochi aut testium: & quod matrimonium, quod iuxta decretum Concilii Trident. inuolabile est, ne quidem tanquam sponsalia valeat.

SPONSALIA ex cap. Nostrates, 30. quaest. 5. & ex lege 1. ff. De sponsalibus, sunt promissio futuri matrimonij: contractaque possunt quatuor modis. Primo, per promissionem, tum nudam seu nõ habentem adiunctum aliud vinculum, quale est iuramenti: tum absolutam seu factam sine vlla conditione. Secundo, per promissionem nudam quidem sed conditionalem, vt accipiam te si pater meus voluerit. Tertio, per promissionem absolutam quidem sed vestitam, id est, habentem adiunctum iuramentum, vel fideiussionem, vel traditionem annuli, vel traditionem quorundam munusculorum quae vocantur archae sponsalitia & amittuntur ab eo qui sine causa recedit a matrimonio. De quibus latissime Sanchez lib. 1. disput. 35. & tribus sequentibus, itemque lib. 6. disput. 18. & pluribus sequentibus. Postremo fiunt sponsalia quando contrahitur matrimonium per verba de praesenti inter impuberes, vel inter vnum puberem & alterum impuberem: nam tale matrimonium quamuis non sit verum ob etatis defectum: efficit tamen sponsalia valida ex cap. fin. De despons. impub. tam Extra, quam in 6.

PORRO obligent validaque sint, & firma sponsalia: atque adeo sufficient ad constituendum impedimentum publicae honestatis, de quo egimus in praecedenti cap. 18. requirunt primo, praeter internam promissionem, volunt aliud signum eiusdem externum: siue illud sit verbum, siue aliud aequiualens: in quo differunt a voto, cui cum illis commune est promissionem esse. Et ratio differentiae est, quod votum fiat Deo qui intuetur cor. 1. Regum 16. sponsalia autem contrahuntur inter homines, qui vident ea quae patent, vt ibidem dicitur. Vnde fit vt requirant verba aut alia signa externa, quibus vnus alteri, per modum connaturalium se obliget. Pro cuius rei pleniori intelligentia videri possunt quae docet Sanchez in citato lib. 1. disput. 3. vt & in sequenti 4. pro intelligentia obligationis voti, quo quis Deo promittit se certam aliquam foeminam ducturum in vxorem. Quae vero de praedictis verbis hic dicenda viderentur, iam tradita sunt in praecedenti cap. 6.

Secundo, sponsalia requirunt vt praedicta promissio sit mutua: quia cum sponsalia sint praeterea matrimonio, quod vniusque contractantis vinculum desiderat: ea quoque necessario requirunt promissionem mutuan, quae sit vtriusque vinculum. Vnde cum promissioni vnus de contrahendo matrimonio non adiungitur repromissio alterius, quam saltem facta signa aliqua exterius indicent, qualia sunt ea quae in praecedenti num. 17. attigimus, sed tantum acceptatur promissio, dicendo v. g. Placet, vel accepto, vel gratias ago de tanto beneficio, non contrahuntur sponsalia. Quod Sanchez in sequenti disput. 5. ex eo confirmat: quod cum acceptans promissionem, possit illam acceptare ea tantum ratione, quae est in sui fauorem: nimirum prout promittens se illi per eam obligat: neque libertatem admittit non repromittendi: dicendum non est, si aliud mutuae obligationis signum non interueniat, talem acceptationem esse repromissionem & obligare: imo potius acceptantem manere in libertatis suae possessione.

Si obiectiones sicut matrimonium claudicare nequit, sed vel ex vtraque, vel ex neutra parte esse validum: ita & sponsalia. Respondet Sanchez in eadem disput. num. 6. sponsalia vt sponsalia non posse claudicare, sicut nec matrimonium: posse autem quatenus sunt promissio quae potest esse sine repromissione, ac tantum acceptari in quantum obligat solum promittentem. Quod potest tunc solum contingere cum promissio gratis fit & liberaliter. Nam si non fiat gratis, sed respectu solummodo, & per modum contractus, necessaria est alterius repromissio: dumque ea non

accef-